BULETINUL EPISCOPIEI

Buletin informativ al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, cu reşedinţa la Giula
Apare cu binecuvântarea † Preasfinţitului Părinte Episcop Siluan - Anul XIV. Nr. 4 (156), aprilie 2016

PREASFINŢITUL PĂRINTE SILUAN AL ROMÂNILOR ORTODOCȘI DIN UNGARIA A CONFERENȚIAT LA UNIVERSITATEA DIN ORADEA

Cu binecuvântarea Preasfinţitului Părinte Sofronie, Episcopul Oradiei, numeroşi tineri şi credincioşii orădeni au avut posibilitatea de participa, în seara zilei de 14 aprilie 2016, la conferinţa susţinută în Aula Magna a Universității din Oradea de către Preasfinţitul Părinte Siluan, Episcopul Ortodox Român al Ungariei. Conferinţa a fost organizată de Asociaţia Studenţilor Creştini Ortodocşi, filiala Oradea şi a avut ca tema „Bucuria şi importanţa vieţuirii creştine pentru omul contemporan”.

Respectând o structură deja îndătinată pentru conferinţele organizate de membrii A.S.C.O.R., întâlnirea s-a desfăşurat în două etape. În prima parte, Preasfinţitul Părinte Siluan a prezentat conţinutul conferinţei propriu-zise, iar a doua parte a fost alocată întrebărilor venite din sală, întrebări care au scos în evidenţă interesul ridicat al celor prezenţi pentru sporirea lor în viaţa duhovnicească.

La începutul conferinței, ierarhul românilor ortodocși din Ungaria a adresat cuvânt de mulțumire Preasfințitului Părinte Sofronie al Oradiei pentru invitația și binecuvântarea oferită de a susține această conferință în

Aula Mare a Universității din Oradea.

În prezentarea pe care a susţinut-o, Preasfinţia Sa a reliefat câteva din mijloacele pe care creştinii le au la îndemână, pentru a afla şi a gusta din bucuria vieţuirii în şi cu Hristos Domnul, mai ales astăzi, când ne confruntăm cu influenţa unei societăţii de consum şi a unei culturi post-moderne, tot mai desacarlizată şi mai ancorată în profan:

„Prima și cea mai simplă dintre ele ar fi să ne hrănim mintea și sufletul cu cuvântul lui Dumnezeu, iar pe acesta îl vom afla cel mai ușor în paginile Sfintei Scripturi și mai ales în cele ale Noului Testament, deși fiecare cuvânt al Sfintei Scripturi are o valoare deosebită. Această recomandare este foarte importantă pentru fiecare dintre noi, dar mai ales pentru cei care nu sunt „creștini practicanți”. Pe ei i-aș îndemna să înceapă cu aceasta, să citească zilnic, fie și numai câteva cuvinte sau rânduri, din Noul Testament, sau din Biblie. Să fim curioși și să dorim să aflăm ce cuprinde această carte, să ne hrănim sufletele și mintea cu Cuvântul Său. Cu siguranță, acest lucru va avea o influență pozitivă și binefăcătoare asupra noastră.”

„Apoi este rugăciunea, iar la noi, în Biserica Ortodoxă, rugăciunile și mai ales cele făcute în comun, sunt foarte bine structurate, sunt bine puse la punct și au o vechime de sute și mii de ani. Au fost generații și generații de creștini, înaintea noastră, care s-au rugat cu aceste rugăciuni și L-au găsit în felul acesta pe Dumnezeu, așa încât nu văd de ce noi nu am putea să facem la fel?”

„Avem apoi Sfânta Liturghie, care este cea mai importantă și mai puternică rugăciune a Bisericii noastre. Nu atât din punct de vedere extern, pentru că unui începător s-ar putea să nu i se pară prea mari diferențe, în comparație cu alte slujbe din biserică, la care asistă pentru prima dată. Ci prin semnificație, pentru că la Sfânta Liturghie, urmând poruncii Mântuitorului nostru Iisus Hristos, noi refacem una dintre cele mai importante porunci ale Sale: luând pâine, prin harul Său și binecuvântarea preotului, dar și prin rugăciunile credincioșilor, aceasta se transformă în Trupul Domnului. Luând apoi po-

(Continuare în pag. a 2-a)

Preasfinţitul Părinte Siluan al românilor ortodocşi din Ungaria a conferenţiat la Universitatea din Oradea

(Urmare din pagina 1-a)

tirul cu vin, prin rugăciune şi binecuvântare, acesta se transformă în Preacuratul Sânge al Domnului, care ni se dă şi nouă, spre iertarea păcatelor şi spre viaţa cea veşnică. Aşadar, la Sfânta Liturghie, noi ne pregătim să Îl aducem pe Hristos în mijlocul nostru, în modul cel mai deplin şi concret cu putinţă şi să ne şi împărtăşim apoi cu El, nu doar prin cuvintele Sale, ci şi sub forma Trupului şi a Sângelui Său."

„Şi mai rămâne apoi şi Taina Sfintei Spovedanii, o lucrare foarte importantă a Bisericii noastre şi poate astăzi mai importantă ca altă dată. Spovedania nu doar că ne iartă păcatele, prin puterea dată de Dumnezeu preoţilor Săi, de a dezlega şi ierta păcatele oamenilor, ci ea aduce şi o mare uşurare şi bucurie în sufletele noastre, dacă vom putea să o facem aşa cum trebuie, adică să avem curajul de a ne recunoaşte păcatele şi de a le mărturisi cu sinceritate şi în mod total."

La finalul conferinţei, după un cuvânt de mulţumire adresat Preasfinţitului Părinte Siluan de către Pr. Prof. Dr. Dumitru Megheşan, decanul Facultaţii de Teologie Ortodoxă „Episcop Dr. Vasile Coman" din Oradea, Asociaţia Pro România Europeană din Oradea i-a oferit Preasfinţitului Părinte Siluan o icoană pe sticlă, reprezentând pe Sfântul Ierarh Nicolae, ocrotitorul Catedralei Ortodoxe din Giula, precum şi o diplomă de onoare, în semn de recunoştinţă pentru activitatea desfăşurată în mijlocul românilor ortodocşi din Ungaria, în plan cultural, naţional şi spiritual.

La eveniment au participat părinţi profesori de la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Episcop Dr. Vasile Coman" şi de la Liceul Ortodox „Episcop Roman Ciorogariu" din Oradea, preoţi, studenţi şi elevi, numeroşi tineri şi credincioşi interesaţi de tema conferinţei şi dornici să găsească un răspuns sau un cuvânt de întărire duhovnicească pentru perioada de post care a mai rămas până la măritul praznic al Învierii Domnului.

Pr. Prof. Alexandru Dulca
din Oradea

Seară duhovnicească la Parohia Micherechi, în Duminica a IV-a din Postul Mare

La Parohia Micherechi (Méhkerék), una dintre parohiile semnificative aparţinând Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, cu binecuvântarea Preasfinţitului Părinte Episcop Siluan, în duminicile din perioada Postului Mare au avut loc seri duhovniceşti, la care au participat un număr sporit de credincioşi, de diferite vârste. Acestea sunt legate de slujba Vecerniei, săvârşită de Părintele Paroh Ioan Bun, împreună cu Părintele Singhel Visarion Tuderici, Secretarul Eparhial, care se ocupă şi de predarea orelor de religie la Şcoala Generală (clasele I-VIII), din localitatea Micherechi.

În Duminica a IV-a din Postul Mare, răspunzând invitaţiei adresate, seara duhovnicească de la Micherechi l-a avut ca oaspete pe Preasfinţitul Părinte Episcop Siluan, care a fost întâmpinat în mod deosebit la intrarea în biserică de cei doi clerici menţionaţi şi de credincioşii parohiei şi a săvârşit slujba Vecerniei, împreună cu Părintele Singhel Visarion Tuderici şi cu Diaconul Emanuel Văduva, de la Catedrala Episcopală din Giula, în timp ce răspunsurile la strană au fost date de Părintele Paroh Ioan Bun, ajutat de elevii care participă la orele de religie. Între credincioşii prezenţi la această slujbă s-au numărat şi Doamna Margareta Tat, Primarul Micherechiului, împreună cu familia sa, precum şi Doamna Ana Benye, Directorul Şcolii Generale, dar şi membri ai Asociaţiei „Oastea Domnului", care funcţionează în localitate de foarte multă vreme.

Ierarhul a rostit la final şi un cuvânt de învăţătură, în care şi-a exprimat bucuria pentru acest gen de activităţi misionar-pastorale care reuşesc să îi atragă pe oamenii de diferite vârste la biserică, familiarizându-i cu sfintele slujbe, ce alcătuiesc chintesenţa învăţăturii de credinţă ortodoxă şi îl ajută, în acelaşi timp, pe credinciosul practicat să sporească în cunoaşterea lui Dumnezeu şi în întărirea credinţei. Exemple clare despre importanţa credinţei în viaţa omului, sunt atât vindecările minunate săvârşite cu îmbelşugare de Mântuitorul nostru Iisus Hristos, de-a lungul activităţii

(Continuare în pag. a 3-a)

Seară duhovnicească la Parohia Micherechi, în Duminica a IV-a din Postul Mare

(Urmare din pag. a 2-a

Sale, cum a fost și vindecarea fiului lunatic, despre care ne vorbește pericopa evanghelică duminicală, precum și viața de nevoință și învățăturile Sfântului Ioan Scărarul, pe care îl cinstesc creștinii ortodocși în această duminică. Toți credincioșii, cu mic, cu mare, au fost miruiți de ierarh, la sfârșitul slujbei, primind astfel binecuvântarea sa, după care a urmat și o agapă frățească, în timpul căreia a continuat atmosfera de armonie și de zidire sufletească, ce a dominat pe parcursul întregii seri.

Activitățile de acest fel sunt deosebit de importante, atât în ceea ce privește misiunea Bisericii Dreptmăritoare Române, oriunde s-ar afla și ar funcționa ea, prin unitățile administrative care o compun, cât și pentru menținerea și întărirea identității spirituale, culturale și naționale a credincioșilor ei.

Biroul de Presă
al Episcopiei Ortodoxe
Române din Ungaria

Săptămâna Mare la Catedrala din Giula

Săptămâna Mare și slujbele din timpul ei, reprezintă prilejuri binecuvântate, de bucurie și comuniune, și pentru credincioșii de la Catedrala Episcopală din Giula, dar și pentru ceilalți români ortodocși din Ungaria, de la parohiile în care trăiesc aceștia.

Momente de referință, în decursul acestei Săptămâni, sunt Deniile și slujbele din partea a doua a ei, cele din Joia și Vinerea Mare, la care participă ierarhul, clericii Catedralei și mai mulți credincioși, din Giula și împrejurimi, dar și turiști sau credincioși din România, aflați în trecere sau veniți special pentru a lua parte la aceste slujbe. La Denia celor 12 Evanghelii, din acest an, între participanți s-au numărat, în mod special și membrii Clubului de pensionari români din Giula, iar la Sfânta Liturghie de dimineața au venit și elevi de la Școala Generală Românească, împreună cu Doamna Învățătoare Eva Sabău.

Joi și sâmbătă dimineața au fost săvârșite Liturghia Sfântului Vasile cel Mare, unite cu Vecerniile, care ne readuc în minte Cina cea de Taina, momentul propriu-zis de instituire al Sfintei Liturghii, sau ziua binecuvântată a Sâmbetei Mari, care precede Sfintele Paști, în care Domnul stă cu Trupul Său Cel Sfânt în Mormânt, dar în chip real, pogorându-Se la iad, biruiește pe cel rău și puterea morții și dăruiește oamenilor Învierea și viața cea veșnică.

Denia celor 12 Evanghelii, de Joi seara, rememorează parcursul cutremurător al Pătimirilor Domnului, dar și ceasurile de taină în care Hristos Domnul se roagă Tatălui în chip stăruitor și în același timp își învață în mod lămurit Ucenicii despre misiunea și rostul Său în lume, îndemnându-i să rămână întru dragostea Sa, prin păzirea poruncilor și să aibă dragoste între ei, semnul distinctiv al creștinilor din toate timpurile, iar cea de Vineri, ne face pe toți părtași slujbei de prohodire a Domnului, în care împreună cu Maica Domnului, cu Sfinții Ucenici și Femeile Mironosițe, așezăm cu plângere Trupul Domnului, prin Sfântul Epitaf, în mormântul frumos împodobit, dar și cu nădejdea și încredințarea că El nu va rămâne acolo, ci va Învia, mântuind întreg Neamul omenesc.

La fel ca și la alte biserici din părțile Banatului, credincioșii români din Ungaria participă în aceste zile la sfintele slujbe, la împodobirea Mormântului Domnului și la procesiunile cu prapuri, cu toacă și Sfânta Cruce, din jurul Catedralei și a celorlalte biserici, în Vinerea Mare, spre sfârșitul Deniei Prohodului și Sâmbătă noaptea, chiar înainte de a începe slujba Sfintei Învieri.

La fiecare dintre momentele importante ale acestor Denii de la Catedrala Episcopală din Giula, Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, care a săvârșit Sfintele Slujbe alături de alți Preoți și Diaconi, a rostit cuvânt de învățătură și de binecuvântare, tâlcuind câteva dintre semnificațiile acestora, iar la urmă i-a uns cu mir pe credincioși.

Prin toate cele săvârșite în timpul Săptămânii Mari, românii ortodocși din Ungaria se pregătesc și ei, la fel ca și românii și dreptmăritorii creștini de pretutindeni, pentru a întâmpina așa cum se cuvine Praznicul cel Mare și Luminat al Învierii Domnului

Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe
Române din Ungaria

In memoriam – Profesoara Lucia Borza (1928-2016)

În 23 aprilie 2016, de ziua Praznicului Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, care în acest an a coincis și cu Sâmbăta lui Lazăr, la cimitirul Parohiei românești Chitighaz (Kétegyháza), a fost așternută sub glie, în nădejdea învierii morților și a dobândirii Împărăției Cerurilor, unul dintre reprezentanții de seamă ai comunității românești din Ungaria: Doamna Lucia Borza (1928-2016), profesoară de limba română, redactor de manuale pentru copii, poetă, jurnalistă și culegătoare de folclor, originară din această localitate, pe care a iubit-o foarte mult, în toată viața sa și trăitoare la Budapesta, începând din anul 1957.

Slujba de prohodire a fost săvârșită de Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, format din Părintele Florin Olteanu, Parohul Chitighazului și Protopop de Giula, Părintele Teodor Marc, Consilierul Economic al Episcopiei și Parohul Catedralei, Părintele Petru Pușcaș, Paroh la Giula Mică, Arhidiaconul Claudiu Condurache și Diaconul Emanuel Văduva, de la Catedrala Episcopală din Giula.

În semn de respect și cinstire pentru memoria Doamnei Profesoare Lucia Borza, la slujba de prohodire au participat mai mulți conducători de instituții românești din Ungaria și numeroși români din Budapesta, Giula, Chitighaz, Micherechi, Seghedin și alte localități, dintre care îi menționăm pe Domnul Tiberiu Iuhas, Președintele Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria, Doamna Maria Gurzău Czegledi, Directorul Liceului Românesc „Nicolae Bălcescu" din Giula, Doamna Eva Iova Șimon, Directorul Săptămânalului „Foaia Românească", Domnii Tiberiu Boca și Ștefan Crâsta, redactori ai emisiunii în limba română „Ecranul nostru", a Studioului Teritorial de Televiziune M1 din Seghedin, foști redactori ai aceluiași studio, precum și de la emisiunea de radio, în limba română, din Seghedin, artistul plastic Ștefan Oroian, din Giula, foști elevi, fii și fiice de preoți români de altădată, din Ungaria, ș.a.

Preasfințitul Părinte Siluan a elogiat în cuvântul său personalitatea remarcabilă a Doamnei Profesoare Lucia Borza, care a fost în același timp fiică de preot, a Părintelui Ioan Borza și soției sale, Florica, fiind născută la data de 13 februarie 1928, la Chitighaz.

Talanții pe care i-a primit de la Bunul Dumnezeu, în special în domeniul educației și învățământului, i-a înmulțit și i-a pus în lucrare atât prin studiile făcute (elementare, în satul natal, apoi gimnaziale și universitare, în domeniul filologiei, la Bichișceaba, Seghedin și Budapesta), cât și prin munca desfășurată: de cadru didactic, ca profesoară de limba română și maghiară, la Liceul Românesc din Giula (între 1951-1957), ca jurnalist, în primul colectiv redacțional al ziarului românilor din Ungaria, intitulat pe atunci „Libertatea noastră", ca redactor de naționalitate la Editura Didactică, din Budapesta, unde a întocmit nenumărate manuale pentru elevii din clasele primare (abecedare, cărți de citire, caiete de lucru, gramatici, cărți de ghicitori și poezii pentru copii, culegeri de folclor, etc); a scris, de asemenea, multe articole, la ziare și reviste românești din Ungaria, studii de specialitate, în domeniul etnografiei, continuându-și această activitate bogată și după ce a ieșit la pensie și păstrând o strânsă legătură cu Săptămânalul „Foaia Românească", căruia i-a fost un colaborator intens și unde a venit să studieze și să cerceteze arhivele revistei, atâta timp cât s-a putut și i-a permis starea ei de sănătate.

Dincolo de dragostea deosebită pentru elevi și cărțile dedicate lor, la care a trudit enorm, fiind și foarte apreciată de profesorii care s-au folosit de manualele ei, a dovedit, de asemenea, o dragoste specială pentru cultura și limba română și pentru satul ei natal, în care a revenit cu foarte multă plăcere, de fiecare dată.

În anul 1992 a fost membru fondator al Societății Culturale a Românilor din Ungaria, iar în publicația oficială a acestei societăți, intitulată „Almanah" a scris ea însăși de foarte multe ori și i-a încurajat și pe copiii românilor din Budapesta, să publice și ei scrieri, poezii și desene, făcute după povești românești.

În chip simbolic, cu prilejul lansării în anul 2000 a unei noi apariții editoriale care i-a aparținut, numită „Iarmaroc în pădure", a primit din partea Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria o Diplomă de Onoare și un lănțișor cu inscripția „Pentru Cultura Română", după modelul unei distincții binecunoscute în cadrul comunității românești din Ungaria.

Anterior, și-a manifestat generozitatea și sprijinul pentru tânăra generație și prin distincția numită „Placheta Bălcescu", care a luat ființă la inițiativa ei și începând din anul 1984 se acordă câte unui absolvent eminent al Liceului Românesc din Giula.

Modelul oferit de-a lungul întregii sale vieți de Doamna Profesoară Lucia Borza este demn de urmat de dascăli și de toți românii din Ungaria, care țin la identitatea lor și la valoarea neamului românesc pe care îl reprezintă și din care fac și ei parte.

Un cuvânt de apreciere și de rămas bun a fost rostit, de asemenea, de Părintele Florin Olteanu, care este Parohul actual al Chitighazului și îi păstorește pe credincioșii ortodocși români din această localitate, începând din anul 1994.

Bunul Dumnezeu să primească ostenelile roabei sale Lucia Borza și iertându-i greșelile, pe care, ca om le va fi săvârșit în viața aceasta, să îi dăruiască o binemeritată răsplată și mai ales odihna Sa cea veșnică, dimpreună cu toți cei care din veac, i-au bineplăcut Lui!

Biroul de Presă
al Episcopiei Ortodoxe
Române din Ungaria

BULETINUL EPISCOPIEI - Periodic lunar al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria. Editor și redactor responsabil: **Prot. Marius Maghiaru.** Redacția: 5700 Giula, Parcul Sf. Nicolae nr. 2. Internet: www.ortodoxia.hu. Telefon: 66/361-281, 66/463-880. Fax: 66/463-867. A lap nyilvántartasi száma: ISSN 2062-7343 Tiparul: Mozi Nyomda Bt., 5600 Békéscsaba, str. Luther nr. 4/B. Director: **Garai György**. A havilap megjeleneset biztosítja az „Emberi Erőforrás Támogatáskezelő". Apariția publicației este asigurată de „Fondul de Subvenții al Resurselor Umane" din cadrul Ministerului Resurselor Umane.